

ความสุขในการเรียนของนิสิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Happiness in Learning of Students at the Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus

พิมพ์ธรรม เอื้อเฟื้อ¹ และ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา²
¹ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ² มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
Pimtham Uafua¹ and Prasarn Malakul Na Ayudthaya²
¹ Kasetsart University and, ² Kasem Bundit University

ประวัติย่อ

1. อาจารย์พิมพ์ธรรม เอื้อเฟื้อ (Corresponding author) อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ e-mail: pimtham.u@ku.th ความเชี่ยวชาญ รัฐศาสตร์ เศรษฐภาพ และจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา อาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต e-mail: prasarn.mal@kbu.ac.th ความเชี่ยวชาญ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ และการศึกษา

Received: October 21, 2024; Revised: November 7, 2024; Accepted: December 27, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน 2) เพื่อศึกษาระดับความสุขในการเรียน 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความสุขในการเรียน 4) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนกับความสุขในการเรียน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามปลายปิดแบบออนไลน์ด้วย Google Forms เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 120 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test และ ค่า f-test ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 เป็นเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 นิสิตกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1-4 ชั้นปีละ 30 คน คิดเป็นชั้นปีร้อยละ 25.0 กลุ่มวิชาที่ศึกษา ด้านศิลปศาสตร์ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 กลุ่มวิชาด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน นิสิตมีระดับความสุขสูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านครอบครัว คือ ครอบครัวของนิสิตมีความรักใคร่ ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ร้อยละ 74.2 ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง คือ นิสิตมีความเชื่อมั่นว่าตนสามารถเรียนจนจบ ร้อยละ 70.8 และด้านการเห็นคุณค่าในการเรียน คือ นิสิตมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 72.5 2) ระดับความสุขในการเรียน ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความสุขในการเรียนของนิสิตสูงสุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08, S.D. = 0.93) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.96, S.D. = 0.86) และต่ำสุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.95, S.D. = 0.98) 3) การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความสุขในการเรียนของนิสิต พบว่า เพศ แตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนชั้นปี และกลุ่มวิชา แตกต่างกัน มีความสุขในการเรียนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ 4) การเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนกับความสุขในการเรียน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวกับความสุขในการเรียนโดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยสนับสนุนด้านการเห็นคุณค่าในตนเองกับความสุขในการเรียนโดยรวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยสนับสนุนด้านการเห็นคุณค่าในการเรียนกับความสุขในการเรียนโดยรวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความสุขในการเรียน ปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน ระดับความสุขในการเรียน นิสิตปริญญาตรี

Abstract

This research is a survey study with the following objectives: 1) to examine personal factors and supportive factors for happiness in learning, 2) to assess the level of happiness in learning, 3) to compare personal factors with happiness in learning, and 4) to compare supportive factors with happiness in learning. Data collection was conducted using an online closed-ended questionnaire through Google Forms. The sample consisted of 120 undergraduate students from the Faculty of Arts and Sciences. Data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and f-test. The research findings revealed that: 1) Among the respondents, 99 were female, accounting for 82.5%, while 21 were male, making up 17.5%. The students were in their first to fourth years, with 30 students from each year, representing 25.0% per year. In terms of academic disciplines, 104 students were studying in the field of arts, which is 86.7%, while 16 students were in the field of sciences, accounting for 13.3%. Regarding the supportive factors for happiness in learning, students reported the highest levels of happiness in the following areas: In the family aspect, 74.2% indicated that their families are loving and caring for one another. In terms of self-esteem, 70.8% of students expressed confidence in their ability to complete their studies. Lastly, in the value of learning, 72.5% stated that they attend classes regularly. 2) The overall level of happiness in learning across all three areas was found to be high (mean = 4.00, S.D. = 0.92). When considering each area individually, the highest level of happiness in learning among students was related to the university environment, which was also rated high (mean = 4.08, S.D. = 0.93). This was followed by the teaching and learning aspect, rated high (mean = 3.96, S.D. = 0.86), while the lowest was the relationships with classmates and teachers, which still fell within the high range (mean = 3.95, S.D. = 0.98). 3) The study comparing personal factors with students' happiness in learning found that gender did not show a significant difference in happiness levels. However, differences were observed based on academic year and field of study, which significantly affected happiness in learning at the 0.05 level. 4) The comparison of supportive factors with happiness in learning revealed that the supportive factor related to family relationships did not show a statistically significant difference in overall happiness in learning at the 0.05 level. However, the supportive factor of self-esteem did show significant differences across the three areas of happiness in learning at the 0.05 level. Additionally, the supportive factor related to the value of learning showed significant differences in overall happiness in learning across the three areas at the 0.05 level.

Keywords: Happiness in learning, supportive factors for happiness in learning, level of happiness in learning, undergraduate students

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ตามความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2560 กำหนดให้มีการจัดทำแผนระยะยาว 20 ปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยแนวคิดหลักที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติยังกำหนดวิสัยทัศน์ให้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากแผนพัฒนาการศึกษาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยอย่างเสมอภาคเท่าเทียม โดยให้ได้รับโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมี “ความสุข” นอกจากนี้ ในส่วนของนิสิตนักศึกษา ยังมุ่งเน้นการพัฒนาให้เกิดวินัยในตนเอง มีความเข้มแข็งทั้งด้านร่างกาย จิตใจ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาวิจัยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2564- พ.ศ. 2566 พบว่านิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยประสบภาวะขาดความสุขรวมถึงความสุขในการเรียนมากขึ้น โดยมีปัญหาความเครียด ภาวะซึมเศร้า และมีแนวโน้มเสี่ยงฆ่าตัวตาย ทั้งช่วงการแพร่ระบาดโควิด 19 และหลังวิกฤตโควิด โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้จัดเก็บข้อมูลจากเด็กและวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 183,974 คน โดยให้เด็กและวัยรุ่นประเมินสุขภาพจิต ผ่านแอปพลิเคชัน Mental Health Check-in ของกรมสุขภาพจิต พบว่าในช่วง 18 เดือนของการระบาดของโควิด-19 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 30 กันยายน 2564 ร้อยละ 28 ของเด็กและวัยรุ่นมีภาวะเครียดสูง ร้อยละ 32 มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคซึมเศร้า ในขณะที่อีกร้อยละ 22 มีความเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต (2566)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลนิสิตที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต โดยตั้ง KU Happy Place Center มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพจิต และปัญหาต่างๆที่นิสิตพบขณะใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย จากสถิติพบว่า KU Happy Place Center มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ในปี พ.ศ. 2563-2564 มีผู้เข้ารับคำปรึกษาที่ศูนย์ประมาณ 800 คนต่อปี โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งอยู่ระหว่างการในช่วงการระบาดของโควิด-19 มีความไม่สบายใจเรื่องการเรียนและการสอบออนไลน์มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือเรื่องสถานการณ์โควิด-19 สถานการณ์การเมือง การปรับตัวในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และการเงิน/ค่าใช้จ่าย (The Matter, 2565) ในส่วนของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ศวท.) จากการประมวลข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งเป็นอาจารย์คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่านิสิตส่วนหนึ่งมีภาวะซึมเศร้าและขาดความสุขในการเรียน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายสาเหตุ เช่น ปัจจัยด้านครอบครัวโดยเฉพาะปัญหาที่พ่อแม่หย่าร้าง หรือผู้ปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ส่งผลให้ครอบครัวประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และขาดกำลังทรัพย์ที่เพียงพอในการส่งเสริมให้นิสิตเรียนหนังสือ ด้านการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นิสิตส่วนหนึ่งไม่สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน ทางด้านการเรียน นิสิตบางชั้นปีที่ต้องเรียนออนไลน์ช่วงโควิด ส่วนหนึ่งมีพื้นฐานไม่ดี ซึ่งส่งผลต่อการเรียนในชั้นปีที่สูง จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ส่งผลให้นิสิตส่วนหนึ่งมีความคิดฆ่าตัวตาย หรือลงมือฆ่าตัวตาย บางรายได้รับอันตรายจากการทำร้ายตนเองสาหัส บางรายฆ่าตัวตายสำเร็จ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดความเข้มแข็งทางอารมณ์ มีการจัดการควบคุมอารมณ์ที่ค่อนข้างต่ำ และไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้เมื่อต้องเผชิญปัญหา

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความประสงค์ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการวางแผน การกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ ในการจัดการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้นิสิตมีสุขภาพทางจิตที่ดี มีความสุขในการเรียน และมีความพร้อมด้านการทำงาน และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนกับความสุขในการเรียนของนิสิตของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตที่มีเพศแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษากลุ่มวิชาแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีปัจจัยสนับสนุนแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ทำให้ทราบถึงระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
3. ทำให้ทราบถึงผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุน กับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
4. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในการกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติ ด้านการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้นิสิตมีความสุข และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดความสุขในการเรียน

กิตติยาวิดี บุญชื้อ และคณะ(2540) นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข โดยมีแนวคิดพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ 1) แก่นแท้ของการเรียนการสอน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ทุกเวลา เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต 3) ศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 4) ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดีจากสัมผัสและสัมพันธ์ 5) สารระสมดุลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี ประกอบกับการประยุกต์กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษา ซึ่งมีด้วยกัน 6 ทฤษฎี ดังนี้ 1) ทฤษฎีการสร้างความรักและศรัทธา (Love and Respect) เป็นการเรียนรู้บนฐานของความรัก

และศรัทธาของนักเรียนที่มีต่อคุณครูและวิชาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข 2) ทฤษฎีการเห็นคุณค่าจากการเรียนรู้ (Learning Appreciation) แนวคิดนี้จะทำให้เด็กเห็นคุณค่าของการเรียน และรู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไร เมื่อนักเรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน จะทำให้เด็กมีความตั้งใจ และสนใจการเรียน 3) ทฤษฎีเปิดประตูธรรมชาติ (Naturalization) การเรียนแต่เฉพาะในห้องเรียนบางครั้งอาจจะรู้สึกคับแคบ นักเรียนอาจมีความสุขสดชื่น และมีชีวิตชีวขึ้นหากได้มีการออกไปนอกห้องเรียน เพราะตามธรรมชาติเด็กนั้นเป็นนักค้นคว้า และชอบเสาะแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับโลกรอบตัว 4) ทฤษฎีความมุ่งมั่นและมั่นคง (Willing and Firm) การรู้จักตัวเอง รู้จุดดี จุดด้อยของตน ยอมรับสถานะแห่งตน ไม่ดูถูกตนเอง ไม่โทษคนรอบข้าง ใจกว้าง และพร้อมจะปรับปรุงแก้ไขรู้จักระงับอารมณ์ มั่นใจและตั้งใจจริง ย่อมจะนำความสำเร็จในชีวิตมาให้แก่ตนซึ่งจะนำไปสู่ความภูมิใจ เห็นคุณค่าตนเอง และไม่คิดว่าชีวิตของตนเองเป็นสิ่งไร้ค่า 5) ทฤษฎีดำรงรักษามิตรจิต (Friendship) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม แต่ก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองค่อนข้างมาก จะเห็นได้ชัดในเด็ก แต่เมื่อโตขึ้นจะลดลง นักเรียนควรได้เรียนรู้ถึงการยอมรับซึ่งกันและกัน การให้อภัย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 6) ทฤษฎีชีวิตที่สมดุล (Equilibrium of Life) การรักษาสมดุลของชีวิต ก็คือ การปรับตนเองให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี รู้ขีดจำกัดของความปรารถนาส่วนตน มีการประพฤติปฏิบัติที่ตรงตามไม่มากไม่น้อย ไม่หลงตัวเองและไม่ดูถูกตนเอง

ปานทิพย์ พอดี (2565) นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุข (FART) ว่าประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ข้อ ได้แก่ 1) สัมพันธภาพในครอบครัว (Family relationship) หมายถึง การแสดงออกด้านพฤติกรรมที่คนในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน ด้วยความรักใคร่ ห่วงใย ไว้วางใจกัน ให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับตัวเข้าหากัน เมื่อมีปัญหาพ่อแม่/ผู้ปกครองจะเป็นที่ปรึกษาที่ดี และให้กำลังใจเมื่อมีปัญหาในการเรียน 2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation) เป็นความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังทั้งในด้านการเรียนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก 3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (Relationship between students and peers) เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนกับเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งเรื่อง การเรียนและเรื่องส่วนตัว การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนการร่วมมือกันในการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน และ 4) คุณภาพการสอนของครู (Teacher teaching quality) มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กเป็นอย่างยิ่ง ครูควรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี และจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมน่าสนใจ จัดบรรยากาศในการเรียน และใช้สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนมีส่วนร่วมการเรียนรู้ มีการวัดประเมินผลที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง รูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุข (FART) นี้ ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนจึงควรส่งเสริมการสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และได้ทราบถึงความสามารถความถนัดที่แท้จริงของตน เพื่อที่จะได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนถนัด สนใจ และทำให้ได้อย่างหวัง เพื่อที่นักเรียนจะได้เรียนรู้อย่างมีความสุขต่อไป

สรุปจากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน และองค์ประกอบของความสุขในการเรียนข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยสรุปว่า ความสุขในการเรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีอารมณ์เชิงบวก ได้แก่ การที่ผู้เรียนมีความรู้สึกดีต่ออาจารย์ และเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีความรู้สึกดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความรู้สึกดีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่วนรูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุข (FART) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ข้อ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว (Family relationship) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation)

สัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (Relationship between students and peers) และคุณภาพการสอนของครู (Teacher teaching quality)

แนวคิดปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน

กฤษดา ผ่องพิทยา (2558) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิต 5 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ลักษณะผู้สอน ลักษณะเพื่อน ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง และลักษณะของผู้เรียน ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่ง คือการที่ผู้เรียนเห็นว่า การเรียนมีคุณค่าและมีประโยชน์ มีความสนใจที่จะเรียนรู้ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอน มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองมีความเข้าใจและส่งเสริมการเรียนตามอัธยาศัย ดังนั้น ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขประการสำคัญส่วนหนึ่ง ก็คือ การเห็นคุณค่าในการเรียน และความสัมพันธ์ในครอบครัว

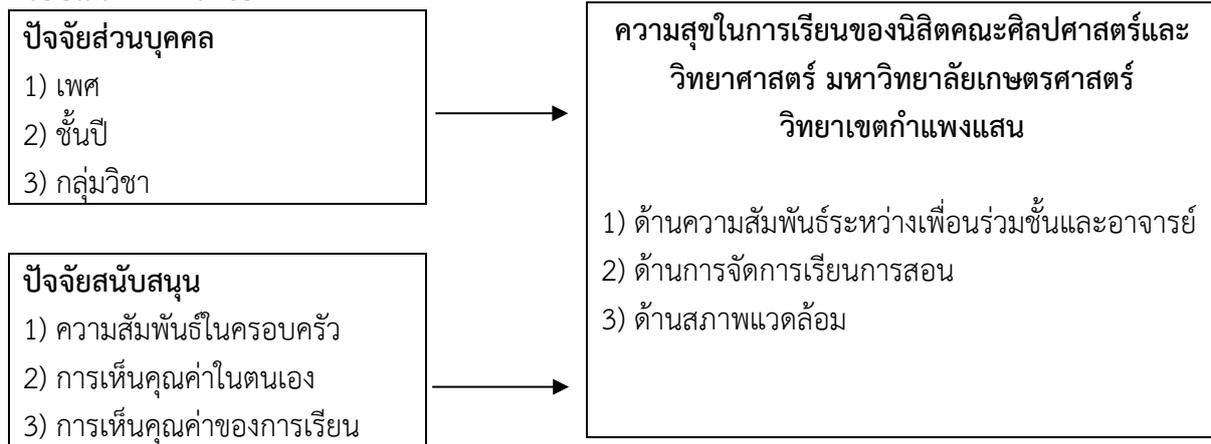
จิราภรณ์ สรรพวิรวงศ์ และคณะ (2559) ศึกษาความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และพบว่า คือ การมีครอบครัวที่อบอุ่นเป็นแหล่งที่มาของความสุขมากที่สุด เนื่องจาก นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคใต้ จึงทำให้นักศึกษาเดินทางกลับบ้าน และเชื่อมความสัมพันธ์กับครอบครัวได้อย่างต่อเนื่อง การมีครอบครัวที่อบอุ่นจึงเป็นปัจจัยที่สนับสนุนความสุขในการเรียน

จิรทัต ใจจริง และคณะ (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยส่วนตัวอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะความรู้สึกดีต่อตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง บรรยากาศในการเรียนการสอน การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ เป็นต้น

ธนพล บรรดาศักดิ์ และคณะ (2560) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โดยองค์ประกอบของความสุขในการเรียนแบ่งเป็น 2 ด้าน ปัจจัยภายใน ได้แก่ ภาวะสุขภาพ ความสำเร็จทางอารมณ์ ความแข็งแกร่งในชีวิต และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว ลักษณะอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านครอบครัวพบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ครอบครัวที่มีการเอาใจใส่ดูแล เข้าใจในตัวผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนไม่เครียด มีสมาธิ และสามารถเรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปจากการศึกษาปัจจัยสนับสนุนซึ่งก่อให้เกิดความสุขในการเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ 1) องค์ประกอบหรือคุณลักษณะภายในของบุคคล ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมองว่า การเรียนมีคุณค่าและมีประโยชน์ มีความมุ่งมั่นในการเรียน และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข 2) องค์ประกอบภายนอก เช่น ครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเห็นคุณค่าในการเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4,572 คน (ฝ่ายกิจการนิสิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, 2567) โดยการเลือกตัวอย่างที่ไม่ใช่ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ซึ่งกำหนดการเลือกแบบโควตา (Quota Sampling) (กัลยา, 2555) จำนวน 120 คน ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน พ.ศ. 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เป็นเครื่องมือในการวิจัย ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Forms เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี และกลุ่มวิชา เป็นลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบ (Checklist) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน ประกอบด้วย ด้านครอบครัว จำนวน 5 ข้อ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 5 ข้อ และด้านการเห็นคุณค่าในการเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบ (Checklist) ส่วนที่ 3 แบบวัดความสุขในการเรียน ประกอบด้วย ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ จำนวน 10 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จำนวน 7 ข้อ เป็นลักษณะคำถามปลายปิด เป็นแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) ซึ่งผ่านการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปทดสอบความตรง (Validity) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยและนำมาจัดทำแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล โดยใช้ Google Form ในการสร้างแบบสอบถาม

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามโดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถทำแบบสอบถามผ่านลิงค์หรือรหัสคิวอาร์โค้ด ซึ่งผู้วิจัยได้ประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ (Line) หัวหน้าชั้นเรียนแต่ละหลักสูตรวิชาสำหรับนิสิต โดยมีระยะเวลาการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ. 2567

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทั้งหมด และวิเคราะห์ประมวลผลโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for The Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวคิดของเบสท์ (Best & Kahn, 2013) ดังนี้ โดยคะแนน 4.50-5.00, 3.50-4.49, 2.50-3.49, 1.50-2.49 และ 1.00-1.49 หมายถึง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ และการทดสอบค่า t-test สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม และใช้การทดสอบค่า f-test สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) ซึ่งมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 และเป็นเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ชั้นปี ซึ่งในปีการศึกษา 2566 นิสิตศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวนชั้นปีละ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 กลุ่มวิชาที่ศึกษา พบว่า นิสิตศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชาด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และด้านศิลปศาสตร์ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7

1.2 ปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ประกอบด้วย ด้านครอบครัว ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และด้านการเห็นคุณค่าในการเรียน ซึ่งเสนอผลการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน (n = 120)

ปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน		มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ด้านครอบครัว				
1.1	นิสิตมีการติดต่อกับครอบครัว เช่น การโทรศัพท์ ไลน์ หรือช่องทางอื่น ๆ	63 (52.5)	52 (43.3)	5 (4.2)
1.2	นิสิตได้รับค่าใช้จ่ายรายเดือนจากครอบครัว	53 (44.2)	59 (49.2)	8 (6.7)
1.3	เมื่อนิสิตมีปัญหาครอบครัวทางด้านการและใช้ชีวิต นิสิตได้รับการช่วยเหลือจากครอบครัว	65 (54.2)	48 (40.0)	7 (5.8)
1.4	นิสิตสามารถเดินทางกลับบ้าน หรือไปมาหาสู่เชื่อมความสัมพันธ์กับครอบครัว	86 (71.7)	25 (20.8)	9 (7.5)

ปัจจัยสนับสนุนความสุขในการเรียน		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.5	ครอบครัวของนิสิตมีความรักใคร่ ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	89 (74.2)	29 (24.2)	2 (1.7)
2. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง				
2.1	นิสิตมีความภาคภูมิใจในตนเอง	62 (51.7)	52 (43.3)	6 (5.0)
2.2	นิสิตมีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเรียนจนจบ	85 (70.8)	33 (27.5)	2 (1.7)
2.3	นิสิตประเมินความสามารถด้านการเรียนของตนเองตามความเป็นจริง รู้จุดแข็ง จุดอ่อนตนเอง	69 (57.5)	50 (41.7)	1 (0.8)
2.4	นิสิตสามารถจัดการอารมณ์ และความเครียดได้ เมื่อประสบปัญหาการเรียน	48 (40.0)	67 (55.8)	5 (4.2)
2.5	เมื่อมีปัญหาการเรียน นิสิตมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	52 (43.3)	63 (52.5)	5 (4.2)
3. ด้านการเห็นคุณค่าในการเรียน				
3.1	นิสิตภูมิใจที่ได้เรียนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	66 (55.0)	48 (40.0)	6 (5.0)
3.2	นิสิตได้เรียนในสิ่งที่ตนมีความชอบ และถนัด	52 (43.3)	56 (46.7)	12 (10.0)
3.3	นิสิตเห็นว่า เนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ มีความน่าสนใจ	50 (41.7)	64 (53.3)	6 (5.0)
3.4	นิสิตเห็นว่ารายวิชาต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้มาก	55 (45.8)	63 (52.5)	2 (1.7)
3.5	นิสิตมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ	87 (72.5)	31 (25.8)	2 (1.7)

2. ความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ประกอบด้วยความสุขด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ความสุขด้านการจัดการเรียนการสอน และความสุขด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.96, S.D. = 0.98) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ **ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ (n=120)

ความสุขในการเรียนของนิสิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์			
1. เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.65	1.09	มาก
2. เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีความรัก ความห่วงใย เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	3.83	1.04	มาก
3. เมื่อเกิดปัญหาการเรียน เพื่อนร่วมชั้นมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน	3.66	1.06	มาก
4. เพื่อนร่วมชั้นเรียนให้ความช่วยเหลือ เมื่อนิสิตต้องการความช่วยเหลือ	4.04	0.96	มาก
5. นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้	4.05	0.87	มาก
6. อาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจสนทนและมีสัมพันธ์ที่ดีกับนิสิต	4.05	0.87	มาก
7. อาจารย์ผู้สอนเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของนิสิต	4.00	0.95	มาก

ความสุขในการเรียนของนิสิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
8. อาจารย์ผู้สอนให้ความรักและเมตตาต่อนิสิตทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน	4.07	0.95	มาก
9. อาจารย์ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ เมื่อนิสิตมีปัญหาด้านการเรียนหรือการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย	4.22	0.93	มาก
10. อาจารย์สามารถเป็นที่พึ่งพาทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทำให้นิสิตอ่อนใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา	4.15	0.95	มาก
รวม	3.96	0.98	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.96, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ (2) นิสิตรู้สึกสนุกสนานกับการเรียน และจัดกิจกรรมในห้องเรียน บรรยากาศการเรียนไม่ตึงเครียด อยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการจัดการเรียนการสอน (n=120)

ความสุขในการเรียนของนิสิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. นิสิตมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาและนั่งด้านหน้า	3.62	1.06	มาก
2. นิสิตรู้สึกสนุกสนานกับการเรียน และจัดกิจกรรมในห้องเรียน บรรยากาศการเรียนไม่ตึงเครียด	3.48	0.93	ปานกลาง
3. ระหว่างเรียน นิสิตรู้สึกใจจดใจจ่อ และรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว	3.51	0.93	มาก
4. นิสิตให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอน	3.82	0.84	มาก
5. อาจารย์มีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี	4.10	0.90	มาก
6. นิสิตเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	4.20	0.81	มาก
7. นิสิตเห็นว่าการจัดการฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา มีความเหมาะสม	4.21	0.77	มาก
8. นิสิตเห็นว่า การศึกษาดูงานนอกสถานที่มีความเหมาะสม	4.32	0.82	มาก
9. อาจารย์มีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย เหมาะสม และตรงกับความ เป็นจริง	4.27	0.75	มาก
10. นิสิตมีส่วนร่วมและให้ข้อเสนอแนะด้านการออกแบบการเรียนการสอน และกิจกรรมนอกห้องเรียน	4.14	0.80	มาก
รวม	3.96	0.86	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (n=120)

ความสุขในการเรียนของนิสิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย			
1. สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยมีความร่มรื่นเย็นสบาย	4.07	0.94	มาก
2. มหาวิทยาลัยมีแหล่งการเรียนรู้ให้นิสิตศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ หรือลงมือปฏิบัติ	4.14	0.92	มาก
3. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนิสิตอย่างเต็มที่	4.13	0.90	มาก
4. สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความปลอดภัย เช่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยดูแลบริเวณหอพัก หรือตรวจตราในจุดเสี่ยง	4.18	0.85	มาก
5. มหาวิทยาลัยมีหอพัก และโรงอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอ	4.04	0.99	มาก
6. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเรียนภายในคณะ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และอุปกรณ์การเรียนการสอนมีความเหมาะสม เพียงพอ	3.98	0.98	มาก
7. คณะ ศวท. ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนิสิตอย่างดี	4.03	0.99	มาก
รวม	4.08	0.93	มาก

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้แก่ เพศ ชั้นปี กลุ่มวิชา การศึกษาเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า เพศชาย (ค่าเฉลี่ย = 3.88, S.D. = 0.56) และเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย = 4.01, S.D. = 0.61) มีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน มีค่า t เท่ากับ -0.916 และค่า Sig. เท่ากับ 0.362 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงสรุปได้ว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามเพศ

ความสุขในการเรียน	เพศ	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
1. ความสุขด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์	ชาย	3.90	0.74	-0.347	0.729
	หญิง	3.96	0.77		
2. ความสุขด้านการจัดการเรียนการสอน	ชาย	3.74	0.48	-1.939	0.055
	หญิง	4.01	0.49		
3. ความสุขด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย	ชาย	4.04	0.90	-0.226	0.822
	หญิง	4.08	0.74		
โดยรวมทั้ง 3 ด้าน	ชาย	3.88	0.56	-0.916	0.362
	หญิง	4.01	0.61		

* มีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามชั้นปี โดยภาพรวม พบว่า นิสิตมีระดับความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมากทุกชั้นปี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ชั้นปีที่ 3 (ค่าเฉลี่ย = 4.10, S.D. = 0.64) ชั้นปีที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 4.03, S.D. = 0.49) ชั้นปีที่ 4 (ค่าเฉลี่ย = 3.98, S.D. = 0.51) และ ชั้นปีที่ 2 (ค่าเฉลี่ย

= 3.84, S.D. = 0.75) ตามลำดับ การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน พบว่าค่า F เท่ากับ 0.977 และ ค่า Sig. เท่ากับ 0.406 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงสรุปได้ว่า นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามชั้นปี

ความสุขในการเรียน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์	ชั้นปีที่ 1	3.92	0.58	0.239	0.869
	ชั้นปีที่ 2	3.88	0.88		
	ชั้นปีที่ 3	4.03	0.92		
	ชั้นปีที่ 4	3.99	0.63		
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ชั้นปีที่ 1	3.92	0.54	0.805	0.493
	ชั้นปีที่ 2	3.87	0.68		
	ชั้นปีที่ 3	4.09	0.55		
	ชั้นปีที่ 4	3.97	0.55		
3. ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย	ชั้นปีที่ 1	4.37	0.53	4.010	0.009*
	ชั้นปีที่ 2	3.75	0.93		
	ชั้นปีที่ 3	4.20	0.70		
	ชั้นปีที่ 4	3.99	0.73		
โดยรวมทั้ง 3 ด้าน	ชั้นปีที่ 1	4.03	0.49	0.977	0.406
	ชั้นปีที่ 2	3.84	0.75		
	ชั้นปีที่ 3	4.10	0.64		
	ชั้นปีที่ 4	3.98	0.51		

* มีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกันอย่างน้อยที่สุด 1 คู่ จึงต้องเปรียบเทียบรายคู่ ซึ่งพบว่า นิสิตที่มีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ (1) ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีระดับความสุขในการเรียนน้อยกว่า ชั้นปีที่ 1 (2) ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 4 มีค่า Sig. เท่ากับ 0.046 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีระดับความสุขในการเรียนน้อยกว่า ชั้นปีที่ 1 และ (3) ชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 มีค่า Sig. เท่ากับ 0.018 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีระดับความสุขในการเรียนน้อยกว่า ชั้นปีที่ 3 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบรายคู่ของระดับความสุขในการเรียนด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จำแนกตามชั้นปี

ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย	ชั้นปีที่ 1 ($\bar{x} = 4.37$)	ชั้นปีที่ 2 ($\bar{x} = 3.75$)	ชั้นปีที่ 3 ($\bar{x} = 4.20$)	ชั้นปีที่ 4 ($\bar{x} = 3.99$)
ชั้นปีที่ 1	-	0.623	0.166	0.385
Sig.		0.001*	0.385	0.046*
ชั้นปีที่ 2		-	0.457*	-0.238
Sig.			0.018*	0.215
ชั้นปีที่ 3			-	0.219
Sig.				0.254
ชั้นปีที่ 4				-

การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามกลุ่มวิชาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย = 4.38, S.D. = 0.52) และกลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย = 3.93, S.D. = 0.60) มีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน มีค่า t เท่ากับ 2.859 และค่า Sig. เท่ากับ 0.005 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงสรุปได้ว่า นิสิตที่กลุ่มวิชาต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกัน โดยนิสิตที่เรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์มีความสุขในการเรียนมากกว่ากลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียน จำแนกตามกลุ่มวิชา

ความสุขในการเรียน	กลุ่มวิชา	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. ความสุขด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์	วิทยาศาสตร์	4.45	0.52	2.893	0.005*
	ศิลปศาสตร์	3.88	0.76		
2. ความสุขด้านการจัดการเรียนการสอน	วิทยาศาสตร์	4.20	0.64	1.789	0.076
	ศิลปศาสตร์	3.92	0.56		
3. ความสุขด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย	วิทยาศาสตร์	4.54	0.45	2.652	0.009*
	ศิลปศาสตร์	4.10	0.78		
โดยรวมทั้ง 3 ด้าน	วิทยาศาสตร์	4.38	0.52	2.859	0.005*
	ศิลปศาสตร์	3.93	0.60		

* มีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนกับความสุขในการเรียนของนิสิตมี ดังนี้

การเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวกับระดับความสุขในการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ด้านการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน มีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนด้านการเห็นคุณค่าในตนเองกับความสุขในการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ด้านการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมที่ต่างกันมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นปัจจัยสนับสนุนด้านการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกันมีความสุขในการเรียนโดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ดังนี้ 1) นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากมีระดับความสุขในการเรียนมากกว่านิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองน้อย และ 2) นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองปานกลางมีระดับความสุขในการเรียนมากกว่านิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองน้อย

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนด้านการเห็นคุณค่าในการเรียนกับความสุขในการเรียนด้านสภาพแวดล้อมที่ต่างกันมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นปัจจัยสนับสนุนด้านการเห็นคุณค่าในการเรียนที่ต่างกันมีความสุขในการเรียนด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ด้านการเรียนการสอน และโดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

1) การเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนกับระดับความสุขในการเรียน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนแตกต่างกันมีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนมากมีระดับความสุขในการเรียนมากกว่านิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนปานกลาง

2) การเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนกับระดับความสุขในด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ พบว่า นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนแตกต่างกันมีระดับความสุขในการเรียนด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนมากมีระดับความสุขในการเรียนมากกว่านิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนปานกลาง

3) การเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนกับระดับความสุขในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนแตกต่างกันมีระดับความสุขในการเรียนด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนมากมีระดับความสุขในการเรียนมากกว่านิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนปานกลาง

4) การเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนกับระดับความสุขในด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนแตกต่างกันมีระดับความสุขในการเรียนด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนมากมีระดับความสุขในการเรียนมากกว่านิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในการเรียนปานกลาง

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย มีดังนี้ (1) นิสิตที่มีเพศแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน (2) นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน (3) นิสิตที่ศึกษากลุ่มวิชาแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน (4) นิสิตที่มีปัจจัยสนับสนุนแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสนับสนุน	ความสุขในการเรียน		
	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ผลสมมติฐาน
เพศ		✓	x
ชั้นปี	✓		✓
กลุ่มวิชา	✓		✓
ความสัมพันธ์ในครอบครัว		✓	x
การเห็นคุณค่าในตนเอง	✓		✓
การเห็นคุณค่าในการเรียน	✓		✓

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ ✓ = เป็นไปตามสมมติฐาน

x = ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เพศกับความสุขด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ความสุขด้านการจัดการเรียนการสอน ความสุขด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยภาพรวม พบว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนิสิตทั้งเพศหญิงและเพศชายได้รับโอกาสและการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันจากอาจารย์ผู้สอน และสามารถเข้าถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มหาวิทยาลัยจัดหาให้อย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัย เช่น 1) นิโบล สัตบุตร์ (2564) ศึกษาเรื่อง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน ภาพรวมนักศึกษามีความสุขในการเรียนระดับมาก 2) งานวิจัยของเมษา นวลศรี (2562) ศึกษาวิเคราะห์ความสุข

ในการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ พบว่า นักศึกษา มีระดับความสุขในการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่แตกต่างกันตามเพศ และ 3) สตรี รัตน์ ศรีดาวเรือง และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง ความสุขในการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. ชั้นปีกับความสุขด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ และด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจาก นิสิตส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เมื่อมีปัญหาที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในขณะที่อาจารย์ได้มีความพยายามในการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อนิสิตมีปัญหาอาจารย์ก็มีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ สรรพวิรวงศ์ และคณะ (2559) ศึกษาความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 381 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีคะแนนความสุขเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสุขของนักศึกษาไม่แตกต่างกันตามชั้นปี เพศ และกลุ่มสาขา

ชั้นปีกับความสุขด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ (1) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีระดับความสุขในการเรียนน้อยกว่าชั้นปีที่ 1 (2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีระดับความสุขในการเรียนน้อยกว่าชั้นปีที่ 1 (3) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีระดับความสุขในการเรียนน้อยกว่าชั้นปีที่ 3 เนื่องจากนิสิตในแต่ละชั้นปีมีการศึกษาในรายวิชาที่แตกต่างกันจึงต้องการห้องเรียนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด อาคารปฏิบัติการทางด้านพลศึกษา เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งหากขาดความพร้อมด้านสิ่งสนับสนุนในการเรียนรู้อาจทำให้ความสุขในการเรียนของนิสิตลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ ศรีโสภา และคณะ (2556) ศึกษาการเรียนรู้อย่างมีความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตพยาบาล โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตพยาบาลของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 300 คน ผลการศึกษาระดับคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับสูง (Mean = 3.02; S.D. = 0.26) คะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. กลุ่มวิชา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ พบว่า นิสิตที่กลุ่มวิชาแตกต่างกันมีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งนิสิตที่เรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์มีความสุขในการเรียนมากกว่ากลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ ความสุขด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตที่กลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน และความสุขด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่กลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งนิสิตที่เรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์มีความสุขในการเรียนมากกว่ากลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ โดยภาพรวม พบว่า นิสิตที่กลุ่มวิชาต่างกัน มีระดับความสุขในการเรียนแตกต่างกัน นิสิตที่เรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์มีความสุขในการเรียนมากกว่ากลุ่มวิชาศิลปศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความสุขให้นิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 สืบเนื่องจากนิสิตแต่ละชั้นปี และนิสิตแต่ละกลุ่มวิชามีความสุขในการเรียนทางด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน จึงควรมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต เช่น มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงสภาพของโต๊ะ เก้าอี้ ในห้องเรียนให้สะดวกและสบายยิ่งขึ้น ควรมีพื้นที่ในการทำ การบ้าน หรือสถานที่ไว้สำหรับพบปะพูดคุยหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น co working space เพื่อสนับสนุนการทำ กิจกรรม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ หรือนิสิตด้วยกันเอง เป็นต้น

1.2 อาจารย์ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีการจกกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้ เช่น การพานิสิตไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ซึ่งมีประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชา เพื่อให้ นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

1.3 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ควรสนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมอบรมทางด้านจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ด้านการเป็นผู้รับฟังที่ดี และพึงปฏิบัติต่อนิสิตด้วยความละเอียดอ่อน

1.4 สร้างช่องทางในการให้ความช่วยเหลือ นิสิตที่ครอบครัวไม่สามารถให้การสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายที่เพียงพอ เช่น การให้ทุนการศึกษาซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การให้เปล่า หรือทุนทำงาน และมีกระบวนการจัดสรรทุน และการจ่ายทุนที่มีความรวดเร็วและตรงเวลา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายการศึกษาไปยังคณะอื่นในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน เพื่อให้ได้ภาพรวมของสภาพปัญหา และได้ข้อเสนอแนะในการสร้างความสุขในการเรียนจากมุมมองของนิสิตที่เพียงพอต่อการสร้างนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อนิสิต

2.2 ศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความฉลาดทางอารมณ์ และความเข้มแข็งทางอารมณ์ให้นิสิตเตรียมพร้อม ตั้งรับปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในศตวรรษที่ 21

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ อาทิ การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มเฉพาะ (Focus group) การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory research) เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น รวมถึงทำการศึกษาวินิจฉัยเชิงทดลองเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางอารมณ์และบุคลิกภาพที่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต ราชภัฏ ราชชมคลฯ. (2566, 22 มีนาคม). *โครงการคู่มือช่วยดูแลจิตใจ ก้าวสู่คนไทยคุณภาพ*.

<https://mhc7.dmh.go.th/22/03/2023/12894>

กฤษดา ผ่องพิทยา. (2558). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารราชพฤกษ์*, 13(1), 11-18.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). *สถิติสำหรับงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข: ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: (ระบุชื่อสำนักพิมพ์/หน่วยงาน).

จิราภรณ์ สรรพวิรวงศ์ และคณะ. (2559). ความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 34(5), 269-279.

จิรทัต ใจจริง และคณะ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(1), 29-47.

ธนพล บรรดาศักดิ์ และคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 27(2), 27-37.

นิโบล สัตบุตร์. (2564). *แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต* [โครงการงานพิเศษทางจิตวิทยาปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต].

ปานทิพย์ พอดี. (2565). รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุข (FART). *วารสารวิชาการสังคมมนุษย์*, 11(1), 78-90.

ฝ่ายกิจการนิสิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์. (2567). *สถิติจำนวนนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2566*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

- พรพรรณ ศรีโสภา และคณะ. (2556). การเรียนรู้อย่างมีความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตพยาบาล. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพจิต*, 27(2), 16-29.
- เมษา นวลศรี. (2562). การวิเคราะห์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(Suppl. 2), 223-243.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*.
<https://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>
- The Matter. (2565, 14 มิถุนายน). *สำรวจความสุขวัยเรียน: เมื่อการเมือง การเงิน และการปรับตัว ทำให้ นิสิตนักศึกษาแบกรับความเครียด*. <https://thematter.co/social/education/university-student-happiness-survey/177934>
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2013). *Research in Education* (10th ed.). Pearson Education.